

Kamp om millioner i Dagbladet

Dette er vår første og samtidig den siste reaksjon på nedenstående oppdiktet konflikt mellom tsjekkere og slovakere fordi vi ikke akter å fortsette denne e-post kampanje som bare ville belaste vennlige forbindelser mellom medlemmer av den tsjekkiske og slovakiske sameksistens.

Vi vil gjerne avvise en oppdiktet konflikt mellom tsjekkere og slovakere og deres "kamp om millioner" slik det ble presentert i Dagbladet mandag den 3. august i år og i e-post -kampanjer påfølgende dager.

Vårt svar på artikkelen i Dagbladet er:

Det er ingen millioner å få for noen parter. Hele saken gjelder et veldedighets fond som etter gjeldende vedtekter etableres ved salg av eiendommen Storsand, under ledelse av Stiftelsen Solgløtt. Formålet er å støtte utdanning og humanitære formål.

Det er en klar kontinuitet mellom Tsjekkisk Norsk Forum (TNF) og Stiftelsen Solgløtt. Slovakere har på 90 tallet frasagt seg sine rettigheter og plikter vedrørende Storsand, dog ønsket TNF i tilknytning til salg og videre arbeid i Stiftelsen Solgløtt å åpne for samarbeid med slovakere.

Selv om tsjekkerne gjorde mesteparten av jobben, både gjennom mange tiår da Storsand tjente som sommerskole for barn av tsjekkosllovakiske flyktninger, og senere ved salget av eiendommen, ble både Norsk Slovakisk Forum og Norsk-slovakisk forening invitert til å delta i styret for Stiftelsen Solgløtt.

Jan Zima avsto den plassen som ble tilbudt Norsk Slovakisk Forum. Styre for Stiftelsen Solgløtt består i dag av 4 tsjekkere og 2 slovakere, noe som også gjenspeiler antall innbyggere i de to land. Foreningen representert i Stiftelsens styre er foreningen som Jan Zima sammen med andre forlot i 2003. Foreningen organiserer i hovedsak slovakere, som bodde i Norge før delingen av Tsjekkoslovakia og som støtter ideer for fondet vedrørende utdanning og humanitær støtte i norsk - tsjekkisk og slovakisk kontekst.

Tsjekkisk Norsk Forum og tsjekkisk-slovakisk styre i Stiftelsen Solgløtt kunne ha klaget til Dagbladet fordi journalisten, etter vår mening, i artikkelen "Kamp om millioner" brøt regler for god presseskikk i Dagbladets og PFUs "Vær varsom plakaten".

Journalisten sendte i løpet av fredagen e-post til både Stiftelsen Solgløtts styre og Norsk-slovakisk forening, der han skriver at han er interessert i bilder og historie av Norsk Tsjekkoslovakisk Hjelpeforening (1950 – 1987), forløperen for dagens tsjekkisk og slovakisk foreninger. Han nevner ikke at artikkelen hans vil fokusere på salg av eiendommen og at den kommer ut på mandag. Vi kunne da bruke vår rett til å få realitetene i saken presentert i avisen.

Vi synes også at det er ufint av en avis å omskrive denne saken til en konflikt mellom tsjekkere og slovakere i Norge.

Når vi valgte å ikke svare på den tendensiøse og uballanserte artikkelen i Dagbladet, var det fordi vi ikke ønsker gjennom denne type avisartikler å ødelegge de gode relasjonene tsjekkere og slovakere som lever i Norge alltid har hatt seg i mellom. Vi distanserer oss fra slike forsøk på å lage konflikter, og fra forsøk som prøver å sette tsjekkere og slovakere opp mot hverandre.

Følgende tekster med uthevet skrift fra Jan Zimas brev til Tsjekkisk Norsk Forum og fra hans Norsk Slovakisk Forums internett side formidler hans motiver, som var bakgrunn for den ensidige fremstillingen i Dagbladet.

Fra brev til Tsjekkisk Norsk Forum den 11. november 2008:

Det henvises til salget av eiendommene i Storsandveien 68 A og B tidligere i år.

I forbindelse med det ovenstående salget ønsker styret i Norsk Slovakisk Forum å fremme krav på andel av eiendommen. Kravet begrunnes med at Norsk Slovakisk Forum er direkte arvtaker etter Norsk tsjekkosllovakisk hjelpeforening og dermed også en hjemmelshaver til eiendommen.

Vår kommentar:

Denne vinklingen kan sies å ha overrasket ledelsen for Tsjekkisk Norsk Forum.

Fra Jan Zimas brev til Tsjekkisk Norsk Forum den 23. februar 2009:

Sammensetning av et evt. nytt styre i Solgløtt. I en artikkel signert av daglig leder i Unike Hjem AS tilbyr Tsjekkisk Norsk Forum (til) Norsk Slovakisk Forum 1 plass av totalt 6 i et nytt styre i stiftelsen Solgløtt. En slik stemmefordeling er for Norsk Slovakisk Forum uakseptabel, og det med følgende begrunnelse: Statistisk sentralbyrå registrerte per 01.01.2008 1.209 Tsjekker og 1.324 Slovaker i Norge. UDI oppgir følgende tall når det gjelder innvilgede arbeidstillatelser per 30.09.2008: Slovakia 2.217, Tsjekkia 641. Begge opplysninger viser et klart flertall av Slovaker i forhold til Tsjekker her i landet. Med hensyn til ovennevnte må man finne en mer ballansert fordeling av stemmene i et evt. styre, enn det som Tsjekkisk Norsk Forum foreslår.

Vår kommentar:

Forslaget til Stiftelsen Solgløtts styre gikk på 2 plasser til slovaker og 4 til tsjekkere.

Norsk Slovakisk Forum har fått tilbud om én plass av i alt seks i det fremtidige styret for Stiftelsen Solgløtt. Den andre plassen ble tilbudt Norsk-slovakisk forening. Dette synes Jan Zima er uakseptabelt og avslår tilbudet.

Internett side Norsk Slovakisk Forum:

NORSK SLOVAKISK FORUM, eller SPOLOČNOSŤ PRIATEĽOV SLOVENSKA ble grunnlagt den 16. juni 2003 og registrert i Brønnøysundregisteret den 10. juli 2003.

Helt frem til Tsjekkoslovakias splittelse i 1993 var mesteparten av slovaker organisert i Norsk-tsjekkoslovakisk hjelpeforening, senere Forum Norge – Tsjekkoslovakia. I 1993 stiftet man Norsk-slovakisk forening hvilket mest sannsynlig var en reaksjon på utviklingen i Tsjekkoslovakia, siden landet ble delt til to selvstendige stater, og trangen etter selvstendighet ble sterkere en felles kulturelle røtter. Slovakiske foreninger ble grunnlagt i Bergen og i Trondheim.

Ti år etter dannelsen av Norsk-slovakisk forening kunne man helt klart se generasjonsforskjeller blant slovakere som kom til Norge i ulike historiske perioder og med forskjellig motivasjon.

Disse motsetningene førte til at en stor gruppe etniske slovakere fulgt av norske venner med forkjærlighet til Slovakia valgte å tre ut av Norsk-slovakisk forening våren 2003 og danne en egen organisasjon.

Resultatet ble at man i dag finner totalt fire slovakiske foreninger i Norge, hvor av dem Norsk Slovakisk Forum mer enn 120 medlemmer er den største. Hovedgruppen av våre medlemmer er folk som kom til Norge i løpet av de siste 15 år.

Vår kommentar:

Norsk Slovakisk Forum ved Jan Zima opptrer i sine henvendelser om Storsand eiendommen som om Norsk Slovakisk Forum er den eneste organisasjon som organiserer slovakere i Norge. Men på Norsk Slovakisk Forums internett side står det at "man i dag finner totalt fire slovakiske foreninger i Norge".

En meget aktiv forening av slovakere i Oslo, er den opprinnelige foreningen av slovakere grunnlagt i 1993 - Norsk-slovakisk forening (www.slovakia.no/nsf/infon.html) som Jan Zima og hans venner "**valgte å tre ut av i 2003**". Foreningen samarbeider i dag med Tsjekkisk Norsk Forum om videreføring av Stiftelsen Solgløtts grunntanker.

Fra internett siden fremgår at hovedgruppen av Jan Zimas Norsk Slovakisk Forums "**medlemmer er folk som kom til Norge i løpet av de siste 15 år.**" Dvs. at hovedgruppen av hans medlemmer ikke har tilknytning til verken Norsk Tsjekkoslovakisk Hjelpeforening (1950 – 1987) eller Forum Norge Tsjekkoslovakia (1990 – 1994).

Stiftelsen Solgløtt kommer til å informere grundig om planer og virksomhet videre i førstkommande utgivelser av Tsjekkisk Norsk Forums og Norsk-slovakisk forenings tidsskrifter, slik vi har gjort i de tre siste år. Vi minner også om at Tsjekkisk Norsk Forum skal den 3. september på den Tsjekkeske ambassade arrangere en minnekveld om Storsand med fortellinger og fotografier.

Eva R. Káral a Alena Bartoňová for Stiftelsen Solgløtt
Zdeněk Bartoň a Liba Janáková for Tsjekkisk Norsk Forum
Zuzana Weiterschütz, Beata Bendíková a Vladimír Branko for Norsk-slovakisk forening